

MAGYAR GYÁRIPAR

A MUNKAADÓK ÉS GYÁRIPAROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

VÁLASZTOTTUNK

A munkahelyi egészségfejlesztés lehetőségei

A munkahelyi egészségfejlesztés gyökereit kutatva két meghatározó előzményt azonosíthatunk. Az egyik irány a dolgozók számára létrehozott sport- és rekreációs programokból nőtte ki magát és a XIX. századig, az első nagyvállalatok megalakulásának korszakáig nyúlik vissza. A másik törekvés a XIX. század végére és a XX. század elejére tehető, és a nagyüzemek biztonságos működtetésével kapcsolódik szorosan össze. Ekkor a munkavédelem és a balesetmentes munkahely kialakítása alapvetően nemcsak dolgozói, hanem kifizetői és megtérülő munkáltatói érdeké is válik.

(Cikkünk a 4–5. oldalon)

Gazdasági fórum Vas megyében

A Vas Megyei Munkaadók és Gyáriparosok Szövetsége, az MGYOSZ regionális szervezete, a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara és a Vas Népe napilap közös szervezésében gazdasági fórumot tartottak Szombathelyen. A rendezvényen dr. Kovács Árpád, az Állami Számvevőszék volt elnöke (Tájékoztató a közpénzek és az államháztartás helyzetéről), dr. Palócz Éva, a Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet Zrt. vezérigazgatója (A világgazdaság és a magyar gazdaság várható helyzete 2010-ben) és Mezriczky László, a Magyar Reklámszövetség elnöke (Reklámról) mondták el véleményüket a jelen helyzetről, a kifizetési pontokról, a veszélyekről és persze a kínáló lehetőségekről.

(Cikkünk a 9. oldalon)

Díj Komárom-Esztergom megye gazdaságáért

Komárom-Esztergom Megye Közgyűlése évről évre 5+1 kategóriában ad díjakat „a megye gazdaságáért” címmel, az előző évben elért sikerek elismeréseként. Idén a Komárom-Esztergom Megyei Munkaadók és Gyáriparosok Szövetségének tagjai közül a Renszánsz Kőfaragó Zrt. a KEM Beruházója 2009 címet nyerte el. A zrt. ügyvezetője, Pál János András a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége elnökségének tagja. A cikkből sok érdekességet tudhatunk meg a Renszánsz Zrt. tevékenységéről, arról a munkáról, amellyel tovább öregbítették a több évszázados kőfaragó-hagyományokat ápoló süttöi márvány hírnevét.

(Cikkünk a 10. oldalon)

TARTALOM

KOMMENTÁR

Programjavaslatok az új kormány számára.....3

NEMZETKÖZI HÍREK

A munkahelyi egészségfejlesztés lehetőségei.....4-5

CSR-HÍREK

Mol Tehetséggondozásért Díj – harmadszor.....6

Kiemelt elismerés a Tesco zöldinnovációjának.....6

A Google új tükröket fejleszt a napenergia jobb kiaknázása érdekében.....7

Károly walesi herceg megtekintette a HBLF Romaster Programot.....7

Hulladékból készült üzemanyagot a British Airways tervezett létesítménye.....7

Karbon Kerekasztal – rendhagyó klímavédelmi esemény....8

A Nike 100 százalékban újrahasznosított PET palackokból gyártja a futball-vb mezeit.....8

REGIONÁLIS HÍREK

Gazdasági fórum Vas megyében.....9

Díj Komárom-Esztergom megye gazdaságáért.....10

BRÜSSZELI HÍRADÓ

Európai Tripartit Szociális Csúcs.....11-12

A munkaidő-szervezésről szóló irányelv.....12-13

Ökoinnovációs projektfelhívás.....13

EP-SAROK

A késedelmes fizetésekről szóló irányelv felülvizsgálata.....14

TANÁCSADÓ

Lehetőségek

a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására.....15

GONDOLATJEL

Jogi Lexikon.....16

FLEMCEE-konferencia a Gundelben

■ A FLEMCEE (Flexible Employment CEE countries – rugalmas foglalkoztatás és szociális párbeszéd a kelet-közép-európai országokban) projekt a bolgár, román, szlovén, német, spanyol és magyar munkáltatói résztvevők együttműködő részvételével Szófiában kezdődött. A projekt keretében a fent említett országokban a rugalmas foglalkoztatás témakörben nemzeti konferenciát rendeznek. Így került sor Budapesten a Rugalmas foglalkoztatási formák az átalakuló gazdaságban és hatásai a munkahelyteremtésre című konferenciára.

A konferencián nagy szaktekintélyű előadók az innováció és a vállalkozói szellem összefüggésével, a tudásalapú gazdaság növekedésével, a kutatási és innovációs képességekkel foglalkoztak, valamint több és jobb munkahely oly módon történő megteremtésével, hogy minél több embert vonzzanak a foglalkoztatás vagy a vállalkozói tevékenység körébe, valamint fejlesszék a munkavállalók és a vállalkozások alkalmazkodóképességét, növelve a humán erőforrásba történő beruházásokat. Zsoldiné Csaposs Noémi, a Személyzeti Tanácsadók Magyarországi Szövetségének (SZTMSZ) elnöke bemutatta a munkaerő-kölcsönzés gyakorlati példáin keresztül a hazai és európai tapasztalatokat. Ezt követően dr. Horváth István, az SZMM jogi fősztályának vezetője előadásában hangsúlyozta a körtüneteket és korkivánatokat az átalakuló gazdaságban, a változatlan munkajogi szabályozás keretei között.

Dr. Tóth Miklós, az MSZOSZ jogi képviselője a munkavállalók szempontjai alapján értékelte a rugalmas foglalkoztatási formákat. Egy magyar nagyvállalati gyakorlat példáján keresztül Szűts Ildikó, a Magyar Posta vezérigazgatója bemutatta, hogyan alkalmazzák sikeresen a rugalmas foglalkoztatási formákat vállalatuknál. Barbara Hantschmann, BSW Bildungswerk der Sächsischen Wirtschaft GmbH, a szász gazdasági oktatási központ vezetője a német rugalmas foglalkoztatási gyakorlatokat mutatta be. Végezetül dr. Makó Csaba, a Debreceni Egyetem egyetemi tanára előadásában összefoglalta a munkahelyi innovációk és a munkaszervezeti formák kapcsolatát, a kelet-közép-európai gazdaságokat az európai összehasonlítás perspektívájában.

Céges rendezvények,
prospektusok -, családi események
esküvők fotózása

www.vamosfoto.hu

Telefon: +36 20 957 4473

A Magyar Gyáripar az MGYOSZ hivatalos havilapja – Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

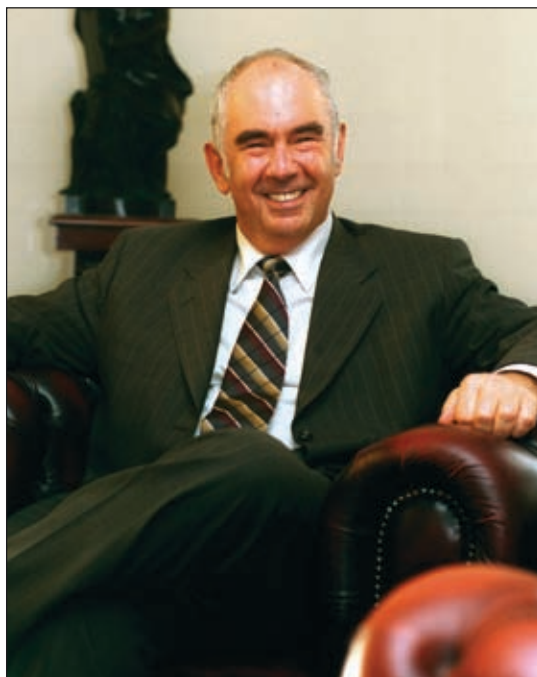
Szerkesztőség: Budapest, Kossuth Lajos tér 6–8. **Telefon:** 269-2227, **e-mail:** mgyosz@mgyosz.hu, **internet:** www.mgyosz.hu

Szerkesztő: Lovas Gábor **Korrektúra:** Papiruszportál Kft. **Fotó:** Vámos Judit **Művészeti vezető:** Ujvári Zoltán

Hirdetésfelvétel: lovas@mgyosz.hu, **tel.:** 06-1-269-2227 **Nyomdai munkák:** DRUK-KER Nyomdaipari Szolgáltató Kft., 1033 Budapest, Mozaik u. 10.

Felelős vezető: Markó Péter ügyvezető igazgató

ISSN: 2060-0925 Megjelenik 5000 példányban a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal (FSZH) támogatásával A LAPOT AZ OBSERVER SZEMLÉZI

Dr. Futó Péter:

Mi legyen az új kormány első tíz lépése?

■ A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége elnökeként azokra a lépésekre koncentrálok, amelyek a gazdaság újraindításához szükségesek, és nem terhelik jelentős mértékben a költségvetést.

1. A közadósságok finanszírozásának biztosítása

A hivatalos tárgyalások haladéktalan megkezdése a Nemzetközi Valutaalappal és az Európai Unióval az ország finanszírozhatóságának biztonsága érdekében. A költségvetésihiány-csökkentés programjának folytatása.

2. A vállalkozások hitelezésének támogatása

Azonnali átfogó államgarancia-program indítása szükséges a vállalkozások mind nagyobb hányadának hitelhez juttatása érdekében, a hitelintézeti tőkekövetelmények fenntartása mellett.

3. Az európai uniós források hatékonyabb felhasználása

Az európai uniós források legalább 70 százaléka jusson el a vállalkozásokhoz. Részesüljenek előnyben a magánberuházások az állami nagyberuházásokkal szemben. Radikálisan egyszerűsödjön a hozzáférés folyamata.

4. A foglalkoztatás növelése

A foglalkoztatás szintjének növeléséhez hangsúlyt kell kapni a részmunkaidős és az atipikus foglalkoztatásnak, a szakképzés kormányprogramba történő emelésének. A vállalkozói bérlakásépítés élénkítése a bérlőnek, bérbeadónak adott adókedvezményekkel.

5. Az adórendszer átláthatóvá tétele

A kis adók (pl. innovációs járulék, szakképzési hozzájárulás) eltörlése, tb-fizetés drasztikus egyszerűsítése lehet az első lépés az adórendszer bonyolultságának megszüntetése érdekében.

6. Lakáspolitiká

Szükségesnek tartjuk a kedvezményes kamatozású (állami támogatásos) hitelek terjesztését, a korábbi szocpol bevezetését, a lakásépítés áfájának csökkentését, az új lakást vásárlók személyi jövedelemadó-jának csökkentését és a lakásértékesítés illetékmentességének bevezetését.

7. Közigazgatás

Erősíteni kell a közigazgatás szolgáltató jellegét. A hatósági ellenőrzéseknek nem a bírságolásra, hanem a jogszabályok betartására kell fókuszálniuk. Meg kell szüntetni a hatósági ellenőrzések és eljárások „büntető iparági” jellegét. Közös érdek az

állami és önkormányzati bürokratikus, adminisztratív kötelezettségek átgondolt enyhítése. Példaként a városrendezés és építési szabályozás rendszerének egyszerűsítése, az építési ügyintézés egyszerűsítése egyablakos rendszer bevezetésével.

8. Önkormányzati rendszer

Az önkormányzatok számának jelentős csökkentése a hozzájuk rendelt kötelező feladatok felülvizsgálata mellett, tekintettel a méretgazdaságosság követelményére. Az önkormányzati beruházások lebonyolításának és a jelentősebb közszolgáltatások biztosításának központosítása kistérségi, illetve megyei szinten.

9. Energiapolitika

A geotermális, geotermikus, szél- és napenergia felhasználásának támogatása adókedvezményekkel és az energiaátvételi árakkal. A panellakások hőszigetelésének felgyorsítása állami segítséggel.

10. Kutatás, fejlesztés, innováció

Tudásalapú gazdaság kiemelt fejlesztése, mérnöki és természettudományi oktatás fejlesztése. Az egyetemek számának csökkentése és a kutatóegyetemek fejlesztése.

*Világgazdaság, VG Online
2010. április 26.*

A munkahelyi egészségfejlesztés lehetőségei

A munkahelyi egészségfejlesztés gyökereit kutatva két meghatározó előzményt azonosíthatunk. Az egyik irány a dolgozók számára létrehozott sport- és rekreációs programokból nőtte ki magát és a XIX. századig, az első nagyvállalatok megalakulásának korszakáig nyúlik vissza. A másik törekvés a XIX. század végére és a XX. század elejére tehető, és a nagyüzemek biztonságos működtetésével kapcsolódik szorosan össze. Ekkor a munkavédelem és a balesetmentes munkahely kialakítása alapvetően nemcsak dolgozói, hanem kifizetői és megtérülő munkáltatói érdeké is válik.

■ A szintérben való gondolkodás gyökeresen megváltoztatta az egészséghez való viszonyunkat. Míg korábban az egészség megőrzését kizárólag az egyén felelősségének tartották, ma már tudjuk, hogy egészségünk nagyon függ a minket körülvevő társadalmi, politikai, gazdasági rendszerektől is. Legkorábban ezt 1986-ban az első, Kanadában tartott Nemzetközi Egészségfejlesztési Konferencián megszűlelt ottawai charta fogalmazta meg. Már magában az egészségfejlesztés definíciójában is látható, hogy az egyéni felelősségen túl az egészséget nagyon befolyásolják a szinterek: „...az egészségfejlesztés az a folyamat, amely módot ad az embereknek, közösségeknek egészségük fokozott kézbentartására és tökéletesítésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jólét állapotának elérése érdekében az egyének vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy megfogalmazza és megvalósítsa vágyait, kielégítse szükségleteit, és környezetével változzék vagy alkalmazkodjon ahhoz.” (Ottawai charta, 1986.)

A MENTÁLIS EGÉSZSÉG

Az egyéni tapasztalatok és a vállalati, országos statisztikák egyaránt érzékenyek az egészségvesztésre, -romlásra mint a munkahelyi egészségmegővési, -fejlesztési tevékenység mutatóira. Újabban a mozgásszervi, környezeti stb. eredetű károsodások mellett kiemelt figyelem irányul a lelki egészség megővására, hiszen már napjainkban is a munkavállalók 28 százaléka, vagyis 56 millió ember küzd az Európai Unióban munka okozta lelki egészségi problémákkal. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) előrejelzése szerint 2020-ra már a depresszió lesz a munkaképtelenség második legfőbb oka Európában, így súlyos gazdasági problémákat okozhatnak a munkából eredő mentális megbetegedések következményei, például a kifizetett táppénzes napok számában.

Mára bizonyított tény, hogy a munkavállalók egészségének és biztonságának megővése hosszú távon kifizetői, sőt nyereséges befektetés a munkáltató számára. Számos kutatás igazolta, hogy az egészségmegővés elhanyagolásával tényleges károk keletkeznek nemcsak a munkaadó és a munkavállaló, hanem a társadalom számára is. Nemzetközi számítások szerint a munkával kapcsolatos egészségkárosodások kiadásai és veszteségei meghaladják a bruttó nemzeti össztermék értékének 4 százalékát. Ez hazánkban jelenleg körülbelül 400–500 milliárd forintos kárt okoz.

Hazánkban a munkavédelmi törvény a munkáltatói kötelezettségek közt a kockázatkezelés részeként a munkahelyi pszichoszociális veszélyforrások feltárását, a kockázatok meghatározását és értékelését, valamint a kockázatok csökkentésére irányuló intézkedések végrehajtását írja elő. Ezek a tevékenységek szerencsésen fonódhatnak össze a törvényi előírásokon túlmutató – például táplálkozási, dohányzásleszokást támogató, alkohol- és drogfogyasztást visszaszorító, sportolásra serkentő elemeket is tartalmazó – munkahelyi egészségfejlesztési stratégiával. Az integrált, szintér alapú megközelítésben nem beszélhetünk a munkavédelmi tevékenység és az egészségfejlesztési programok szétválasztásáról, hiszen ezeknek egymást kell erősíteniük annak érdekében, hogy fejlődjön (és semmiképpen ne sérüljön) a dolgozók egészsége, teljesüljenek a törvényi előírások és a különböző vállalati (például társadalmi felelősségvállalási) törekvések.

A munkahelyi egészségfejlesztési stratégia kidolgozása és következetes végrehajtása biztos alapot nyújthat a törvényi kötelezettségek teljesítésének is.

MUNKAHELYI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI (MEF) PROGRAMOK CÉLJA

A munkahelyi egészségfejlesztés egy

olyan modern vállalati stratégia, melynek célja többek között, hogy a betegségeket a munkahelyen előzzék meg, növeljék az egészségesség lehetőségeit és a munkahelyi jólétet. Olyan munkahelyi kultúra meghonosítását tűzi ki célul, amely a dolgozók egészségét ugyanolyan fontosnak tartja, mint a gazdasági célokat. Magába foglalja az összes olyan, az alkalmazottak, a munkaadók és a civil szervezetek által közösen hozott intézkedést, amelyek a dolgozók egészségét és jólétét szolgálják. Az egészségfejlesztést hosszú távon az emberi erőforrások fejlesztésébe történő beruházásnak tekinti, megfelelően annak az alapelveknek, hogy az egészség nem cél, hanem a mindennapi élet erőforrása.

A munkahelyi egészségfejlesztés szemléletének sikerességét a megvalósított és publikált hazai és nemzetközi programok számadatai is jól mutatják. A Munkahelyi Egészségfejlesztés Európai Hálózata (ENWHP) költséghatékonysági elemzése szerint minden egyes MEF-be fektetett euró 2,5–4 euró megtakarítást eredményez hosszú távon. Egy jól végiggitt és folyamatosan a munkáltatók igényeihez alakított munkahelyi egészségfejlesztési stratégia hatására

- csökken a fluktuáció, ezáltal csökkennek a toborzási és képzési költségek;
- kevesebb beteg munkavállaló lesz, így csökkennek a táppénzköltségek;
- nő a munka hatékonysága;
- nő a vállalat szellemi tőkéje a kiegyensúlyozott dolgozók miatt.

A közvetlen hasznok mellett közvetett hasznokat is találunk:

- eredményei publikálásával a vállalat jó hírnévre tehet szert, mely a befektetők számára érték és a vállalat piacon elfoglalt helyét is emeli;
- a MEF eredményeként egészségesebbé váló dolgozók az egész közösség egészségesebb résztvevőivé válnak, azaz jelentős társadalmi szintű haszonról is beszélhetünk.

MOVE EUROPE

Az Egyesült Államokban Employee Assistance Program (EAP) azaz munkavállalói támogató program néven futnak egységesen a komplex munkahelyi egészségfejlesztési programok. Ezek az egészséges táplálkozással, a stresszmentes munkahely kialakításával, a dohányzásról való leszokás segítségével és munkahelyi alkoholpolitikával foglalkoznak. Ma közel 10 ezer amerikai vállalatnak van saját munkavállalói támogató programja. A Munkahelyi Egészségfejlesztés Európai Hálózatának kialakított szemlélete elsősorban európai gyökerű, kevésbé profitorientált, és a munkahelyi egészségfejlesztést kiterjeszti a civil szférára is. E szemlélet a megvalósuló komplex programok tartalmában nem nagyon tér el az amerikaitól, azonban történetileg erősen kapcsolódik az „egészséget minden szakpolitikába!” megközelítéshez. Az ENWHP 1997-es megalakulása óta évről évre ennek a szemléletnek a keretében terjesztette kidolgozott programjait Európa számos országában. Legutóbb lezárult kezdeményezése Move Europe néven futott, és 26 európai ország vett részt benne. A mozgalom két éven át, négy területről –

- egészséges táplálkozás;
- testmozgás;
- munkahelyi stresszkezelés;
- dohányzásról való leszokás segítése

– gyűjtötte, díjazta és publikálta a legjobb nemzetközi gyakorlatokat. A kezdeményezésben Magyarország is részt vett, hazai koordináló szervezete az Országos Egészségfejlesztési Intézet volt. Itthon a felhívásra a 12 legjobb gyakorlat leírása érkezett be, amelyek közül kettő – a Mol Nyrt.-é és az Unilever Kft.-é – nemzetközi díjat is kapott.

A Move Europe következő eleme a 2009-ben indult „Munka: lélekre hangolva” (Work. In tune with life) kampány. Ennek során szintén a legjobb nemzetközi gyakorlatok összegyűjtése, terjesztése és díjazása történik a munkahelyi lelki egészségfejlesztés témakörében. A program keretében az Országos Egészségfejlesztési Intézet online kérdőív segítségével gyűjti a vállalatok e témában megvalósított programjainak leírását, majd ezek alapján kiválasztja azokat, amelyek a legjobb gyakorlat címre méltóak. A kiválasztási és díjazási folyamat a jövő év elejére fog lezárulni hazai és nemzetközi szinten is. A legjobb gyakorlatokat mind az OEFI, mind az ENWHP honlapján, illetve hazai és európai zárókonferenciákon teszik majd közzé, annak érdekében, hogy azokból más munkahelyek is tanulhassanak, azokat saját szervezetükre adaptálhassák.

A kérdőívekből nyert eredmények és a díjazottak pályázatai egyaránt szolgálnak majd mintaként más munkahelyek számára egészségfejlesztési stratégiájuk kialakításához, illetve adataik később

alapjai lehetnek újabb kutatásoknak, és tapasztalataik támogathatják a szakmai tanácsadást.

ÖSSZEGZÉS

Az egészségi állapot javítása nem képzelhető el megalapozott nemzetközi, nemzeti és regionális szakpolitikai stratégiák nélkül, de az egészség fejlesztése is csak hatékony ágazatközi együttműködésben valósítható meg, amely ki kell, hogy terjedjen az állami (miniszteri tárcák, önkormányzatok, közintézmények) és a civil szférára egyaránt. „A jó egészség nélkülözhetetlen a modern társadalmak fejlődéséhez, alapköve a jól teljesítő gazdaságnak, és közös alapelve az európai demokráciáknak” – fogalmazza meg az Európai Unió egészségstratégiája. Tehát a gazdasági fejlődés egyik legfontosabb tényezője és legértékesebb erőforrása az egészség. Már az ottawai chartában is megjelenik a munkahely mint egy olyan közösségi szintér, amely nagyban befolyásolhatja egészségünket, magatartásunkat, mindennapjainkat. A munkahely a társadalom számára éppoly fontos szintér, mint a család vagy a lakókörnyezet, tehát azért, hogy ez a szintér is egészséges legyen, nemcsak a munkáltató, hanem maga a társadalom és az azt irányítók is felelősek.

OEFI

Mol Tehetséggondozásért Díj – harmadszor

Az Új Európa Alapítvány ismét nyolc tanár és edző áldozatos munkáját díjazta.

■ Az Új Európa Alapítvány harmadik alkalommal adta át a Mol Tehetséggondozásért Díjat, amellyel nyolc áldozatkész tanár és edző munkáját ismerték el. A program során olyan szakemberek munkáját jutalmazza az alapítvány, akik nagyban hozzájárulnak a fiatal tehetségek felfedezéséhez és elindításához. A díjazottakat a 2009-ben beérkezett közel 300 jelölt közül választotta ki az alapítvány kuratóriuma. A Mol Tehetséggondozásért Díj erkölcsi és anyagi elismerés egyben, melynek értéke személyenként 500 ezer forint.

A Mol Tehetséggondozásért 2009. évi díját olyan kiváló sportszakemberek vehették át, mint Herendi Iván asztalitenisz-edző, Kálóczi József karateedző, Némethné Érfalvy Nóra, RG-edző és Tóth Sándor atlétika-mesteredző. A tanárok között Farkas László fizika-, Molnár Tamás kémia-biológia tanár, Nádas Imréné néptáncpedagógus és Pásztó András magyartanár vehették át az elismerést. Az Új Európa Alapítvány a díj-

átadó esemény keretében meghirdette idei pályázati programjait is. Baán László, az alapítvány kuratóriumának elnöke, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója kiemelte, hogy a Mol Teheségtámogató Program immár hatodik éve segíti a fiatalokat a sport, a művészet és a tudomány területén. A „sport” kategória idei pályázata 2010. április 6-ig jelentkezhetek a 10–18 év közötti fiatalok, akik kiemelkedő teljesítményt értek el országos vagy nemzetközi versenyeken, de továbblépésükhöz anyagi segítségre van szükségük. A művészeti-tudományos kategóriára összesen lehet majd pályázni. A két kategóriában összesen 47 millió forintot fordítanak a fiatalok támogatására.

2010-ben is fogadja az alapítvány a Mol Gyermekgyógyító Program keretében azoknak a nonprofit szervezeteknek a pályázatait, akik krónikusan beteg gyermekeknek szerveznek művészeti és élményterápiás programokat. Ennek a programnak támogatási kerete a korábbi évekhez hasonlóan 43 millió forint.

Kiemelt elismerés a Tesco zöldinnovációjának

Kiemelt elismerésben részesült a Tesco napenergia-hasznosítást célzó projektje a Magyar Innovációs Alapítvány idei pályázatán. Pénteken ünnepélyes keretek között adta át Varga István gazdasági miniszter azt az oklevelet, amellyel az áruházlánc a megújuló energiaforrások hasznosítása terén alkalmazott innovációját ismerték el.

■ A Magyar Innovációs Alapítvány a szaktárcákkal és más partnerintézményekkel közösen immár 18. alkalommal adta át idén a legjobb hazai innovációknak járó díjakat és elismeréseket. A március 26-án, az Országházban megtartott díjátadón a Tesco-Global Áruházak Zrt. kiemelt elismerésben részesült. A Varga István gazdasági miniszter által átadott oklevelet a napenergia hasznosítása terén elért eredményekért vehette át Per Bank, az áruházlánc vezérigazgatója a teljes projektcsapat (Tesco-Global Áruházak Zrt., Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület, Magyar Elektrotechnikai Egyesület) nevében. A Tesco vállalati felelősségvállalási stratégiájában kiemelt szerep jut a környezet védelmének, az innovatív, zöldtechnológiák alkalmazásának. Az áruházlánc számos fejlesztés révén igyekszik biztosítani a fenntartható fejlődést oly módon, hogy környezetét a lehető legkisebb mértékben terhelje. Az

utóbbi években egyre több olyan megoldást alkalmaznak az áruházak építésénél és üzemeltetésénél, amelyek megújuló energiaforrások segítségével biztosítják a szükséges energiát.

Ilyen fenntartható megoldás többek között a napenergia hasznosítása. A Tesco-Global Áruházak Zrt. több kutatás-fejlesztési projektet valósított meg az utóbbi években a napenergia-hasznosítás területén. Gyáli raktárbázisukon három napkövető napelemes rendszert építettek ki, a Megapark áruház tetején pedig Magyarország eddigi legnagyobb napelemes rendszerét helyezték üzembe.

Az egyik – világviszonylatban is úttörőnek számító, és most hazánkban is elismert – innovációs projektjük a budaörsi áruházba telepített úgynevezett Climasol napkollektorrendszer. Itt egy több mint ezer négyzetméteres napkollektoros rendszerben fogják fel a napenergiát, amit hővé alakítanak át. Az így begyűjtött hőenergiát többféleképpen hasznosítják az áruház üzemeltetése során: segítségével egész évben meleg vizet állítanak elő, emellett télen fűtésre, nyáron pedig hűtésre használják. Az egész évben hatékonyan működtethető, egyedi rendszer vizsgálata és elemzése jelenleg is folyik a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület és a Magyar Elektrotechnikai Egyesület bevonásával.

*A CSR-híreket összeállította:
Paksi Mária, az MGYOSZ
nemzetközi igazgatóhelyettese*

A Google új tükröket fejleszt a napenergia jobb kiaknázása érdekében

A Google által kifejlesztett új tükröntechnológiai prototípussal felére csökkenthetőek egy naperőmű építési költségei.

■ A vállalat zöldtechnológiákkal foglalkozó vezetője elmondta, ha a fejlesztés és a tesztek jól haladnak, a termék egy-három éven belül elérhető lesz. A Google szokatlan anyagokat keres a tükrök fényvisszaverő felületéhez és ahhoz az alaphoz, melyhez a tükröket erősítik. A termális napenergia esetén a Nap energiáját olyan anyag melegítésére használják, mely gőzt állít elő egy turbinára meghajtásához. A tükrök irányítják

a Nap sugarait a melegítendő anyagra. A vállalat ezzel az új fejlesztésével szeretné megfelelni a heliostat vezérelte (napra forgó) tükrökre épülő erőművek építési költségét. Ennek érdekében befektettek két vállalatba, az eSolarba és a BrightSource-ba. A technológia még nem tart abban a szakaszban, amikor természetes körülmények között lehetne tesztelni, de mindkét vállalat érdeklődik a technológia alkalmazása iránt.

Károly walesi herceg

megtekintette a HBLF Romaster Programot

A HBLF alapítója, Károly walesi herceg március 18-án este megtekintette az Uránia Nemzeti Filmszínházban a HBLF Romaster Programját (Esélyprogram a Jövő Roma Vezetőjéért).

■ A herceg találkozott két támogatót és mentorált diákkal, Kocsis Adriennel és Orsós Zsolttal, a programhoz 2007-ben alapító partnerként csatlakozó IBM Magyarországi Kft. vezérigazgatójával, dr. Paál Péterrel, Kis Anikó romaster mentorral, továbbá a HBLF vezetőivel és munkatársaival. A herceg és az Urániában jelen lévő vendégek megtekintették a HBLF Sokszínűségi fotókiállítását is, mely képekben mutatja be a szervezeti sokszínűség magyarországi példáit.

Hulladékból készít üzemanyagot a British Airways tervezett létesítménye

A British Airways és a Solena Csoport azt tervezi, hogy felépíti Európa első bioalapú repülési üzemanyagot előállító létesítményét. A BA 2014-től szeretné alkalmazni az üzemanyagot, melyet hulladék biomasszából fognak előállítani, és olyan létesítményben legyártani, ahol sokféle hulladékot tudnak átalakítani repülési üzemanyaggá.

■ Az üzem, mely valószínűleg London keleti részén lesz, 500 ezer tonna hulladékot fog évente átalakítani 16 millió gallon repülési üzemanyaggá. Ez az üzemanyag több mint kétszerese annak a mennyiségnek, ami a London City repülőtér teljes flottájának szénmentessé alakításához szükséges. Az üzemanyagot úgy fogják előállítani, hogy a hulladékot betáplálják egy szabadalmaztatott, magas hőmérsékletű gázosítóba, ahol BioSynGas keletkezik. A Fischer Tropsch-eljárásnak nevezett folyamattal pedig bioüzemanyagokká alakítják

a gázt. Az így előállított bioüzemanyagot benzinnel keverve alkalmazzák, de a petrokémiai ipar is hasznos nyersanyagként tekint rá. A British Airways aláírt egy szándéknyilatkozatot, melynek értelmében az üzem által előállított összes üzemanyagot meg fogják vásárolni. A létesítményt a Solena Csoport fogja megépíteni. Négy területen gondolkodnak London keleti részén a beruházással kapcsolatban, mellyel 1200 munkahelyet fognak létrehozni, és jelentősen csökkentik a helyi hatóságnak fizetendő hulladékadó összegét.

Karbon Kerekasztal – rendhagyó klímavédelmi esemény

Mozgalmas, inspiráló beszélgetésekkel és vitákkal teli, sokféle álláspontot felvonultató napot tudhatnak maguk mögött az első Karbon Kerekasztal résztvevői. A British Council klímanagykövetei által szervezett esemény célja a civil, a köz- és az állami szféra fiatal, a klímavédelem területén is aktív vezetőinek egy asztalhoz ültetése volt.

■ Az eseményt Simon Ingram-Hill, a British Council igazgatója nyitotta meg, majd Simon Andrea igazgatóhelyettes elmondta, hogy a szervezet nem a gazdaság vagy politika, hanem a közös, fenntartható jövő oldalán áll a klímavédelmi törekvéseket illetően. Ezért támogatják azt a fiatal klímanagykövetekből álló csapatot, amely a rendezvényt kitalálta és megszervezte.

A délelőtti folyamán négy, különböző témát boncolgató kerekasztal meghívott résztvevői ismerték meg egymást, és kezdték el megvitatni a területet érintő leglényegesebb kérdéseket, eltérő megközelítésekben. A kerekasztalok témái a következők voltak: Fenntartható fogyasztás, Fenntartható mobilitás, Energia: napfényes Magyarország és Épített környezet. Érdeklőség, hogy mindegyik asztalnál szó volt a COP15 hatásairól, a karbonlábnyom, az innováció és a hatékonyság értelmezéseiről az adott területeken, valamint arról, hogy a kommunikáció milyen szerepet játszik az elméletek, értékek, technikák terjesztésében.

Általános vélemény, hogy a koppenhágai ENSZ-klímacsúcsnak semmilyen gyakorlati hatása nem volt hazánkra. Ez megerősítette a rendezvénynek alapot adó gondolatot, hogy lokális fejlődést nem lehet kizárólag nemzetközi megállapodások sikeréhez kötni. A helyi gazdasági és társadalmi igényeket, lehetőségeket figyelembe vevő folyamatokat kell elindítani. A karbonlábnyom témakörét elemezve

az egyes termékek kibocsátását megmutató karboncímke bevezetésével kapcsolatban Pogány Éda, a Coca-Cola Hellenic képviselőjében elmondta, hogy ez az olyan nagy cégeknek, mint az övék, megoldható lenne, de a kisebb cégek számára nagyon nagy megterhelést jelentene. Nem is beszélve arról, hogy hiányzik az egységes állami szabályozás, hiszen jelenleg többféle számítási mód ismert, ami lehetlenné teszi a kibocsátási értékek pontos összehasonlítását.

A témák innovációvetületét nézve szintén egységes volt a vélemény arról, hogy a kutatási és fejlesztési együttműködéseket erősíteni kellene, és ezek kivitelezéséhez az államnak is hozzá kell járulnia. A napenergia jobb kihasználásának egyik akadályaként például az állami és európai uniós pályázati rendszerek bonyolultságát és irreális elvárásait nevezték meg a résztvevők. Adottak a technológiák például napkollektorok segítségével való áramfejlesztéshez, nehéz azonban forráshoz jutni. Dr. Fogarassy Csaba, a Szent István Egyetem klímatanácsának titkára a Fenntartható mobilitás kerekasztalnál felvetette, hogy a készletező életmódról át kell térni a szolgáltató életmódra, azaz, ha például egy évben tízszer van szükségünk autóra, felesleges vásárolnunk egyet, és a garázsban tárolni. Jó példa ennek a problémának a feloldására a Peugeot Párizsban üzemeltetett csipkártyás autókölcsönzési rendszere, ahol a már jól ismert kerékpár-kölcsönzési rendszerek példájá-

ra pillanatok alatt lehet autót kölcsönözni. Minden asztalnál kiemelt téma volt az oktatás és a kommunikáció hiánya. Környezettudatos otthon megteremtésére például már általános iskolában is kialakítható lenne az igény, de valójában még az átlag magyar felnőtt sincs tisztában a kibocsátáscsökkentési lehetőségekkel. Rengeteg téves információ terjed például passzív házakról, pedig amellet, hogy nem terheljük a környezetünket, jelentős összegeket takaríthatunk meg használatuk során, sőt kivitelezésük sem feltétlenül drágább a hagyományos technológiával épülő házakénál.

A Fenntartható fogyasztás szekcióban kiemelték, hogy egyfajta holisztikus szemlélettel teljes folyamatokat, összefüggéseket kell megértetni a fogyasztókkal, már a gyerekekkel is. Példaként hozták fel egy termék életútját. Megtermeljük/legyártjuk valahol az alapanyagot, majd elszállítjuk a feldolgozási helyre, ezután a fogyasztási helyre, használjuk, majd hulladék lesz belőle, amelyet fel kell dolgozni. A folyamat mindegyik eleme kibocsátással jár. Minél közelebb van azonban a termelés/gyártás/feldolgozás helye a fogyasztás helyéhez, annál kisebb a végtermék kibocsátása. Ezért hasznos a lokálisan előállított termékeket előnyben részesíteni. Cosovan Attila, a Co & Co Communication kreatív igazgatója hozzátette, hogy valójában nem a fenntartható fogyasztás, hanem a fenntartható élet a cél.

A Nike 100 százalékban újrahasznosított PET palackokból gyártja a futball-vb mezeit

Amikor mindössze három hónap maradt az első rúgásig, a Nike bemutatta a 2010-es labdarúgó-világbajnokságra készült sportfelszereléseit. Kilenc csapat, köztük Brazília, Anglia és Hollandia viseli majd az új ruhákat, melyeket 100 százalékban újrahasznosított PET palackokból gyártanak, ezekből készítik ugyanis a poliészter cérnát.

■ Bár ez nem az első eset, hogy a vállalat újrahasznosított PET palackokból készít ruházatot ilyen jelentős sporteseményre, ez az első alkalom, amikor a Nike által öltöztetett nemzeti csapatok mindegyike fenntartható felszereléssel lesz ellátva. A fent említett csapatokon túl Portugália,

az Egyesült Államok, Dél-Korea, Ausztrália, Új-Zéland, Szerbia és Szlovénia fogja viselni azokat a mezeket, melyek minden darabjához nyolc PET palackot dolgoznak fel.

A palackokat tajvani és japán hulladéklerakókban fogják összegyűjteni, majd

Tajvanban dolgozzák fel, mielőtt poliészter cérnaként elszállítják őket a gyárakba. Ennek az újrahasznosított alapanyagoknak a legyártása ugyanakkor 30 százalékkal kevesebb energiát igényel, mintha nyersanyagból állítanák elő. Ezzel a megtakarítással szeretné a vállalat kompenzálni az enyhén megemelkedett gyártási költségeket. A Nike állítása szerint eddig 13 millió PET palackot gyűjtött össze hulladéklerakókból, mely nagyjából 558 ezer font poliészterhulladékot jelent. A rajongóknak szánt mezek szintén újrahasznosított PET palackokból készülnek majd, ezzel meghatározva a kezdeményezés kedvező hatását.

Gazdasági fórum Vas megyében

A gazdasági fórumon dr. Kovács Árpád, dr. Palócz Éva és Mezriczky László tájékoztatta a megjelent cégvezetőket és vállalkozókat

■ A Vas Megyei Munkaadók és Gyáriparosok Szövetsége, az MGYOSZ regionális szervezete, a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara és a Vas Népe napilap közös szervezésében gazdasági fórumot tartottak Szombathelyen. A rendezvényen dr. Kovács Árpád, az Állami Számvevőszék volt elnöke (Tájékoztató a közpénzek és az államháztartás helyzetéről), dr. Palócz Éva, a Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet Zrt. vezérigazgatója (A világgazdaság és a magyar gazdaság várható helyzete 2010-ben) és Mezriczky László, a Magyar Reklámszövetség elnöke (Reklámról) mondták el véleményüket a jelen helyzetről, a kitérés pontokról, a veszélyekről és persze a kínálkozó lehetőségekről.

Dr. Kovács Árpád véleménye szerint a tavaly tavasszal módosított költségvetés gondolatmenetének és a konzervatív tervezésnek köszönhetően az idei büdzsé nagyságrendileg és fő folyamataiban biztosítani fogja az államháztartás működését. A bizonytalansági tényezők között a következő kockázati elemeket sorolta fel: elsőként a tavalyi évben lassuló gazdaságot említette, illetve hogy ennek nyomán az eredeti tervhez képest körülbelül 700–800 milliárd forinttal lehet kevesebb az adóbevétel. Egy másik, ugyancsak jelentős bizonytalansági tényező, hogy az Állami Számvevőszék volt elnöke szerint a társadalom egy jelentős részének elvárásai szürrealista módon jelennek meg. A teljesíthetetlen igények

valóságos igényként lépnek fel. A kockázatok sorolva arra is kitért, hogy ez idáig elhalasztottunk egy sor modernizációs lépést, és ezek a kiadások most egyszerre fognak megjelenni, halmozottan fogják megterhelni a költségvetést. (Különös tekintettel az egészségügy ingatag helyzetére.) Végül a fentiek mellett Kovács Árpád az önkormányzati forráselosztás körüli bizonytalanságokat is jelentős kockázati tényezőnek tartja. Ennek hatásai ugyanis rányomják bélyegüket például az alap- és középfokú oktatásra, ezek romlása pedig visszaveti a társadalmi teljesítményeket. Az ÁSZ volt elnöke többször is kiemelte: átgondolt jövőkép nélkül nem lehet működőképes gazdaságot építeni. El kell dönteni, hogy ebben hol a helye a multinacionális vállalatoknak, a magyar vállalkozásoknak, illetve stabil szabályozást készíteni arról, hogy mit vállal magára az államháztartás.

Dr. Palócz Éva a 2010-es év várható gazdasági fejleményeiről beszélve újra és újra visszakanyarodott az elmúlt évek – különösen a magyar gazdaság – történéseihez. Azt az alapigazságot hangsúlyozta, hogy hazánk 2002 és 2009 között az uniós gazdasági folyamatokkal ellenkező irányba haladt. Az „alapot” ehhez a 2002 és 2006 között felhalmozott óriási mértékű államháztartási hiány szolgáltatta. A hiány miatt 2006-tól kezdve kiigazításra, megszorító intézkedések bevezetésére kényszerült a kormány, ami viszont a gazdasági növekedésre hatott vissza. Ezért a 2008-as válság Magyarorszá-

got sokkal súlyosabban érintette, mint a többi országot.

A közgazdász arra is figyelmeztetett, hogy a válságnak vannak lélektani hatásai is. A gazdaság szereplői közül sokan éppen akkor „fulladnak ki”, miután a válság elérte a mélypontját, és eljön a felemelkedés. A kitérés pontokat sorra véve a vezérigazgató hangsúlyozta: szűk mezsgyén mozog a következő kormányzat.

A rendezvényen dr. Kondor János, a Vas Megyei Munkaadók és Gyáriparosok Szövetségének elnöke ismertette a legnagyobb európai munkaadói szövetség, a BusinessEurope által a 2010–14-es évekre készített európai válságkezelő programot, amely fontos ajánlásokat fogalmaz meg az Európai Unió számára a válságból való kilábalás érdekében. Véleménye szerint az elkövetkezendő időszakban a világgazdaságban, így értelemszerűen nálunk is, markáns változások várhatók. A válság számos kérdést vetett fel a piac működésével, az államnak és a kormányoknak a gazdaságban betöltött szerepével, valamint a jelentkezhettek hozzájárulásával kapcsolatban. Ebben a helyzetben a vállalkozóknak naprakész információkkal kell rendelkezniük. A munkaadók szervezete pedig minden lehetőséget megragad, hogy segítse a jobb eligazodásukat.

(Forrás: http://www.vasnepe.hu/gazdasag/20100304_gazdforum)

Díj Komárom-Esztergom megye gazdaságáért

Komárom-Esztergom Megye Közgyűlése évről évre 5+1 kategóriában ad díjakat „a megye gazdaságáért” címmel, az előző évben elért sikerek elismeréseként. Idén a Komárom-Esztergom Megyei Munkaadók és Gyáriparosok Szövetségének tagjai közül a Reneszánsz Kőfaragó Zrt. a KEM Beruházója 2009 címet nyerte el. A zrt. ügyvezetője, Pál János András a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége elnökségének tagja.

ÉRDEKESSÉGEK A KITÜNTETETT CÉGRŐL

A Reneszánsz Kőfaragó Zrt. bányaterülete 114 hektáron terül el, melyen öt fejtési hely is található, összesen 22 hektáron. A kitermelt keménymészke édesvízi eredetű, a pleisztocén korból származik. A kb. 1,8 millió évvel ezelőtt kialakult törésvonalak mentén keletkező langyos vízi források, tavak lerakódott üledékrétegekből képződött. Napjainkban ezt a megkövesedett réteget már vastag lösz és 40–60 cm vastag termőtalaj borítja. A bánya teljes kitermelhető kővagyonon több mint 7 millió köbméter! Ez azt jelenti, hogy ha a jelenlegi kitermelési adatokkal számolunk, akkor több mint 300 évre elegendő kőanyag áll rendelkezésünkre. Bányánk jó tulajdonságai közé tartozik, hogy a mészkepad vastagsága egyedülálló Magyarországon, valahol a 40 métert is eléri, ezért több fejtési szint kialakítása is lehetséges volt. A fejtéskor 1991-ig még a hagyományos kézi fúrásos, robbantásos technológiát alkalmaztuk, de ez jelentős mértékben roncította a feldolgozásra alkalmas kőrétegeket és környezetkárosító hatása is volt, így amint lehetségessé vált, átálltunk a gyémántelű drótfúrásos technológiára, 1997-től már csak ezt alkalmazzuk. Ennek eredményeként nagyobb tömbök kibányászása vált lehetségessé, jobb határfokkal dolgozunk, és a munkánk során így már a helyi faunát sem zavarjuk.

MŰEMLEKI REKONSTRUKCIÓ

A Reneszánsz Zrt. – mint az 1947-ben alakult jogelődje, a Kőfaragó Vállalat – szinte mindig kapcsolatban állt a műemlék-helyreállítással, eleinte csak a kőszerkezetekhez kötődve, majd a kapcsolódó feladatokon keresztül a 2000-es évek elejére a komplex műemlék-, műemlékegyüttes-helyreállítási feladatokig eljutva. Ez megalapozta az egyre gyorsuló, folyamatos fejlődést, amely szükséges az e területen történeti helytálláshoz. A feladatkör állandó bővülése miatt a cégen belül 2005-ben megalakult a Műemléki Igazgatóság, főrestaurátorokkal, valamint további, speciális területekhez szükséges, jól képzett, felkészült szakemberekkel. Igazgatóságunk azóta is nagy gondot fordít a feladatainkhoz illeszkedő szakembergárda kialakítására és bővítésére, mind jól képzett munkanemű felvételével, mind képzéssel, saját továbbképzéssel, ideértve a speciális szakmai, szakmérnöki tudás megszerzését is. A széles skálán mozgó tevékenységünk az ország egész területére kiterjed, vidéki kastélyok, várak, történeti kertek helyreállításától az egyházi épületek, középületek, lakóépületek, parkok rekonstrukciójáig, ill. megvalósításáig. Elkészült munkáinkat sorolhatjuk Salgótarjától Szombathelyig, Győrtől Hollókőig, Péctől Esztergomig, a fővárosi Szent István-bazilikától a Gresham-palotáig, de jelenleg is dolgozunk pl. az Országház

épületén, továbbá a budavári Mátyás-templomon. A Műemléki Igazgatóság küldetésének vallja, hogy a hazai műemlékekhez minden esetben kellő körültekintéssel közeledjen, hozzáértő kezekkel avatkozzon be a műemlékek életébe. Célunk mindig hiteles, jó minőségű munkát végezni, megfelelő az érvényes hazai elvek iránymutatásának és az érvényben lévő nemzetközi egyezményeknek. Folyamatosan jó együttműködésre törekszünk az illetékes hatóságokkal és egyéb partnereinkkel. Ez – véleményünk szerint – eddig sikerült, és reméljük, hogy a jövőben is megvalósul. E területen a legfontosabb partnerünkkel, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatallal évek óta eredményesen dolgozunk együtt, a hivatal megelégedésére.

ÉPÍTÉS-SZERELÉS IGAZGATÓSÁG

Természetes kőből készült kőlapok elhelyezése az igazgatóság fő tevékenysége. Évente 30 ezer négyzetméter mészke, homokkő, gránit-, márvány-, kőburkolatot helyezünk el középületekben, irodaházakban, bevásárlóközpontokban, igényes társasházakban és lakóépületekben, valamint tereken, utcákon. Az épületek homlokzatára rozsdamentes kapcsolatok rögzítjük a 3–4 cm vastagságú kőlapokat. Amennyiben a teherhordó falazat hőszigetelése nem elegendő, úgy kőlapok mögé tárcsás dübelekkel rögzített ásványgyapot hőszigetelést helyezünk. Belső terek falait, padlóit, oszlopait, lépcsőit a legkülönbözőbb anyagú, felületi megmunkálású, formájú és nagyságú díszítőkövekkel burkoljuk. Segítünk az építéseknek, beruházóknak a megfelelő természetes kövek és azok rögzítési technológiájának kiválasztásában. Együttműködünk a természetes kövek vizsgálatában és szakértői értékelések elkészítésében az ÉMI-vel és a műszaki egyetem geológiai tanszékével. A tudomány és technika vívmányai és a bevezetendő új európai szabványok ismeretében új technológiákat, módszereket, anyagokat vezetünk be, hogy minél nagyobb minőségi követelményeknek felelhessünk meg. Természetes kövek elhelyezésében szerzett tapasztalatainkat nemcsak az új, hanem a felújítandó kőburkolatok kivitelezésénél is hasznosítjuk. A szakszerű tervezésen, kivitelezésen túl hangsúlyt fektetünk a természetes kövek megfelelő kezelésére és ápolására.

Európai Tripartit Szociális Csúcs

Dr. Vadász Péter, az MGYOSZ társelnöke a BusinessEurope tízfős munkaadói delegációjának tagjaként a tavaszi Európai Tripartit Szociális Csúcs keretében tárgyalt José Manuel Barrosoval, az Európai Bizottság elnökével a tartós gazdasági és pénzügyi válság munkaerőpiacra gyakorolt negatív hatásairól, illetve azok enyhítésének lehetőségeiről.

■ Az Európai Tanács 2010. március 25-én tartotta meg évi rendes növekedési és foglalkoztatási háromoldalú szociális csúcstalálkozóját, melynek kiemelt témája a gazdasági és pénzügyi krízis, illetve annak a foglalkoztatásra gyakorolt hatásai, valamint az új európai gazdasági stratégia, az Európa 2020 irányelvei voltak. A José Manuel Barroso elnökletével, valamint a magyar kormány részéről – mások mellett – Bajnai Gordon miniszterelnök, illetve Herczog László szociális és munkaügyi miniszter részvételével megrendezett csúcstalálkozón elhangzott, a krízisből kifelé vezető út egyben egy új európai gazdaság irányába mutató folyamat kezdetét is kell jelentse. Az Európai Tanács elnökét, Herman Van Rompuyt is vendégül látó csúcstalálkozó egyik legfőbb célja az volt, hogy Európa-szerte felhívja a figyelmet arra: kizárólag stabil kormányzati rendszerek együttműködésében adódik lehetőség az Európa 2020 stratégia teljes körű megvalósítására. A tagállamok közötti jobb koordináció, továbbá a szociális partnerek megfelelő bevonása által célzott és ambiciózus kormányzati stratégiák kialakítására van szükség a foglalkoztatás

és a termelékenység javításához, illetve a társadalmi kohézió eléréséhez. Az európai munkaadói oldalt reprezentáló BusinessEurope negyven tagszervezete közül az EU-elnökségi triót is leképező spanyol, belga és magyar szövetség képviseltette magát a találkozón. Az MGYOSZ képviselőjében dr. Vadász Péter társelnök is felszólalt a Brüsszelben összegyűlt európai vezetők előtt. Beszédében arra hívta fel a figyelmet, hogy a pénzügyi és gazdasági válság, valamint annak az európai társadalomra gyakorolt hatása európai szintű válaszokat igényel, egymagában ugyanis még a legnagyobb és legerősebb országoknak sem sikerülhet a kilábalás. Kiemelten fontos tehát – a tripartit találkozó alapelveinek megfelelően – a szociális partnerek bevonása, hiszen az új európai gazdasági modell megvalósításához a munkaadók és a munkavállalók felelősségvállalása egyaránt szükséges.

„A BusinessEurope és 108 éves magyar tagszövetsége, az MGYOSZ a többi európai szociális partnerrel közösen arra az álláspontra helyezkedett, miszerint a munkaerőpiac két fontos elemét, a ru-

galmasságot és a biztonságot egyaránt fejleszteni kell” – hangsúlyozta Vadász Péter. A Magyarország előtt álló feladatokról szólva az MGYOSZ társelnöke elmondta: „mindenekelőtt hatékony és fenntartható szociális védelmi rendszerre, valamint kiegyensúlyozottan működő szociális párbeszédre van szükség”.

A tripartit csúcsot másnap az állam- és kormányfők menetrend szerinti tavaszi találkozója követte, ahol az EU 2020-as stratégiájának első vitája folyt, melyen az Európai Tanács megállapodott a hivatalosan júniusban elfogadandó új stratégia alábbi elemeiről. Az EU-nak a gazdaságpolitikák jobb összehangolásán alapuló új stratégiára van szüksége, hogy nagyobb növekedést és foglalkoztatást tudjon biztosítani. Az új stratégia az alábbi kiemelt területekre fog összpontosítani, ahol intézkedésre van szükség: tudás és innováció, fenntarthatóbb gazdaság, magas foglalkoztatottsági szint és társadalmi befogadás.

Az Európai Tanács az alábbi – a tagállamok és az unió intézkedéseit irányító – közös kiemelt célokról állapodott meg:

- a 20–64 éves nők és férfiak foglalkoztatási rátája 75 százalék legyen, többek között a fiatalok, az idősebb munkavállalók és az alacsony képzettségű munkavállalók nagyobb mértékű foglalkoztatása, valamint a legális migránsok fokozottabb integrációja révén;
- a kutatás és fejlesztés feltételeinek javítása, különösen azt célozva, hogy e területen a köz- és a magánszféra beruházásainak együttes mértéke a GDP 3 százaléka legyen; a Bizottság kidolgoz majd egy olyan mutatót, amely tükrözi a K+F és az innovációs intenzitást;
- az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának az 1990-es szinthez képest 20 százalékkal való csökkentése, a megújuló energiaforrások arányának 20 százalékra való növelése a teljes energiafogyasztásra vetítve, és az energiahatékonyság 20 százalékkal történő növelése érdekében tett lépések;
- az EU vállalja, hogy határozatot hoz arról, hogy a 2012 utáni időszakra vonatkozó globális és átfogó megállapodáshoz való feltételes felajánlása-ként 2020-ra az 1990-es szintekhez képest 30 százalékos csökkentést tűz ki elérendő célként, feltéve, hogy más fejlett országok is kötelezettséget vál-

lálnak a kibocsátás hasonló mértékű csökkentésére, és ahhoz a fejlődő országok is megfelelő mértékben hozzájárulnak felelőségeik és képességeik szerint;

- a képzettségi szint javítása, különösen törekedve a korai iskolaelhagyás arányának csökkentésére és növelve a felsőfokú vagy annak megfelelő végzettségűek arányát; az Európai Tanács – a Bizottság javaslatának figyelembevételével – 2010 júniusában számszerűsíti majd e célkitűzéseket;
- a társadalmi befogadás elősegítése, mindenekelőtt a szegénység csökkentése révén; a megfelelő mutatók létrehozása további munkát igényel. Az Európai Tanács a 2010. júniusi ülésén vissza fog térni erre a kérdésre.

Az Európai Bizottság 2010 októberéig benyújtja azokra az uniós szintű intézkedésekre vonatkozó javaslatait, ame-

lyek az új stratégiának – különösen a kiemelt kezdeményezések révén történő – végrehajtásához szükségesek.

A kiemelt célok fényében a tagállamok kitűzik nemzeti céljaikat, figyelembe véve saját kiindulási helyzetüket és nemzeti körülményeiket. A tagállamok nemzeti reformprogramokat készítenek, amelyek részletesen tartalmazzák az új stratégia végrehajtása érdekében meghozandó intézkedéseket, különös figyelemmel a nemzeti célkitűzések teljesítésére irányuló erőfeszítésekre, valamint a nemzeti szintű növekedést gátló szűk keresztmetszetek megszüntetését célzó intézkedésekre. Az új stratégia első évében a tagállamok 2010 őszén kell majd benyújtsák reformprogramjaikat, amelyek részletesen tartalmazzák az új stratégia végrehajtása érdekében általuk meghozandó intézkedéseket. Ezen intézkedéseket teljeskörűen támogatni kell a releváns uniós eszközök

– például az EBB-csoporttal együttműködésben biztosított innovatív finanszírozási eszközök – mozgósításával, ezáltal is ösztönözve a reformokat.

A Brüsszeli Híradó összeállítását szerkeszti:

Lótos Adrienn állandó képviselő

MGYOSZ Brüsszeli Iroda

La Valette

289, Avenue d'Auderghem,

B-1040 Brussels

Tel./fax: (+32) 2 648 09 38

E-mail: info@mgyosz.be

A munkaidő-szervezésről szóló irányelv

Az Európai Bizottság (EB) 2010. március 24-én adta ki legújabb közleményét a munkaidő-szervezésről szóló irányelv felülvizsgálatáról. A dokumentum fő motívuma, hogy széles körű megközelítést alkalmaz, valamint célként a munkaidő-szervezés átfogó felülvizsgálatát teszi meg, melyet az európai munkaadói szövetségeket tömörítő BusinessEurope üdvözlendőnek tart.

■ A munkaidő-szervezéssel kapcsolatban először 1993-ban született európai uniós irányelv. A mostani dokumentum az azóta bekövetkezett változásokra világít rá:

- a heti munkaórák általános csökkenése;
- a munkarendben és -szervezésben bekövetkezett változások;
- az életmód egyéniesedése;
- a tudásalapú gazdaság felé történő elmozdulás;
- fejlett ICT, ami nagyobb mobilitást és önállóbb munkafajtákat tesz lehetővé.

A vállalatok versenyképességének érdekében a rugalmas munkaidő-szervezés új formáira van szükség. A rugalmas munkaidő-szervezés pozitív oldala, hogy segít a szakmai és a magánélet összeegyeztetésében, azonban negatívumként a megnövekedett munkamennyiség említhető meg a munkavállalókra nézve. Bár a munkaidő-szervezésről szóló irányelvet még mindig a munkahelyi egészség és biztonság keretrendszerében tárgyalják, a jelen dokumentum mégis más témák fontosságára is rámutat. E témák például a munka-magánélet egyen-

súly támogatása, valamint a preferenciák és munkarendek növekvő diverzitásával való szembenézés. Az EB kijelentette, hogy az átfogó felülvizsgálatnak azonosítania kell azon rendelkezéseket, melyeket alkalmazni, egyszerűsíteni vagy tisztázni kell. Ezek a következők:

MUNKAIKIDŐ

Az EB elismeri, hogy néhány ágazatnak vagy szakmának szükséges, hogy hosszabb munkaidőben foglalkoztasson, pl. a versenyképesség megőrzése, illetve a szezonális fluktuációk végett. Ezt az érvet a BusinessEurope is állandóan hangoztatja. Az EB azonban rámutat a megnövekedett munkaidő negatív hatására a munka és magánélet összeegyeztetése, illetve a termelőképesség kapcsán, ami felveti a munkaidő jogi szabályozásának szükségességét a munkavállaló egészségének és biztonságának megőrzése érdekében.

ÜGYELETI IDŐ

A konzultációs dokumentum csak az egészségügyi és a vészhelyzeti szolgáltatások kapcsán utal az ügyeleti időre

(on-call time). Ez persze nem ad teljes képet, hiszen más ágazatokban is előfordul ilyen. Az EB rámutat arra a problémára, amit az ügyeleti időnek a teljes munkaidőbe való beszámítása kelt, azonban az ellenkező esetben végbemenő, munkahelyen történő hosszas tartózkodás káros hatásaira is a munkavállaló egészségének és biztonságának szempontjából.

A HETI MUNKAIKIDŐ ÁTLAGOLÁSÁNAK RUGALMASSÁGA

A heti munkaidő átlagolásának rugalmassága fontos a vállalatok számára, hogy képesek legyenek megbirkózni a termelésben bekövetkező fluktuációval. A BusinessEurope támogatja azt a jelenlegi dokumentumban kifejtett elképzelést, mely a tagállami törvényhozásra bízna a – maximum 12 hónapig terjedő – referencia-időszak megállapítását, a jelenleg érvényes kollektív megállapodással szemben. A dokumentum szükségesnek tartja ennek feltételekhez való kötését, nehogy a hosszabb referencia-időszakok hosszabb munkaidő alkalmazására bátorítsanak.

A MINIMÁLIS NAPI, ILLETVE HETI PIHENŐIDŐ IDŐZÍTÉSÉNEK RUGALMASSÁGA

A nagyobb rugalmasságra azért van szükség, hogy segítsenek a vállalatoknak a munka szervezésében, valamint a munkavállalók esetében a munka és a magánélet összeegyeztetésében. Az érvet alátámasztandó, a pihenőidő

késleltetése egészségügyi és biztonsági kockázatokkal járhat az agyonhajszolt munkavállalóknál. A BusinessEurope kitérően emellett érvel, hogy nagyobb rugalmasságra van szükség a tekintetben, hogy mikor lehet a kárpótló pihenéssel élni, és hogy annak nem feltétlenül rögtön a munkavégzés után kell bekövetkeznie. Andor László, a foglalkoztatásért felelős európai biz-

tos szociális partnerekkel folytatandó konzultációra bocsátotta azt a kérdést, hogy indokolt lehet-e a tavaly az Európai Parlamentben harmadik olvasatban megbukott munkaidő-irányelv újja-élesztése. Új jogszabályi tervezetre a kedvező visszajelzések fényében év végére kerülhet sor.

Koncz Márton szakmai gyakornok

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Ökoinnovációs projektfelhívás

„Hasznos az üzletnek – jó a környezetnek”

Az Európai Bizottság 35 millió euró értékű pályázati felhívást tett közzé olyan projektek támogatására, amelyek célja a környezetvédelmi kihívások üzleti lehetőséggé alakítása.

A Versenyképességi és Innovációs Keretprogram (CIP) 2010-es ökoinnovációs pályázati felhívásának keretei között az anyagok újrahasznosítása, a fenntartható építési termékek, az élelmiszer- és italágazat, valamint a környezetbarát üzletvitel témakörökben lehet pályázni. Különösen várják azoknak a kisvállalkozásoknak a pályázatait, amelyek környezetbarát termékekkel vagy szolgáltatásokkal foglalkoznak, és támogatásra van szükségük ahhoz, hogy betörjenek a piacra.

A felhívás négy fő területet fed le:

- anyagok újrahasznosítása;
- fenntartható építési termékek;
- élelmiszer- és italágazat;
- környezetbarát üzletvitel.

A felhívás kifejezetten azoknak a kis- és középvállalkozásoknak szól, amelyek olyan környezetbarát terméket, eljárást vagy szolgáltatást fejlesztettek ki, amely, bár technikailag igazolható, még nem tudta megvetni lábát a piacon.

A felhívás közvetlen társfinanszírozást ajánl a projekt teljes költségének 50%-áig.

A 2010-es pályázati eljárásban lehívható 35 millió eurót várhatóan 45–50 új projekt között fogják elosztani.

A nyertes projekteket az újszerű megközelítés, a várható piaci fogadtatás és az európai környezetvédelmi szakpolitikához való hozzájárulásuk, különösen az erőforrás-hatékonyság alapján választják ki.

CIP – ECO-INNOVATION 2010

Kírási időpontja: 2010. április 13. (brüsszeli infónap)

Beadási határidő: 2010. szeptember 9., 17.00, Brüsszel (elektronikus beadás)

Támogatási keret: min. 35 M EUR

Futamidő: max. 3 év

Támogatási arány: 50%

Részt vevő országok:

EU 27 + Norvégia, Izland, Liechtenstein, Horvátország, Montenegró, Macedónia, Izrael, Törökország, Albánia

2009-es pályázati csomag: http://ec.europa.eu/environment/ecoinnovation/application_en.htm

További információ: Szentpéteri Orsolya – MGYOSZ Brüsszeli Iroda; E-mail: info@mgysz.be

A késedelmes fizetésekről szóló irányelv felülvizsgálata

A késedelmes fizetések (late payment) direktíva felülvizgálatáról már korábban írtunk a Magyar Gyárparban. A direktíva módosításának menete azóta is rendszeres téma az európai üzleti életben. Hogy ez miért van így és mik a legújabb fejlemények, arról ebben a cikkben tájékozódhat.

■ A késedelmes fizetésekről a 2000/35/EK irányelv rendelkezik. Azonban ez az irányelv nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, így a direktívát 2009-ben az Európai Bizottság (EB) felülvizsgálta, ugyanis az eredeti direktíva nem szabályozta kielégítően az üzleti szféra szereplői közti (B2B) fizetési késedelmekből eredő problémákat, a köz- és magánszféra (PA2B) közti fizetésekről pedig nem is rendelkezett. A tervezetet az Európai Bizottság 2009. április 8-án nyújtotta be. Az új tervezet már tartalmaz intézkedéseket a köz- és magánszféra kapcsolatára is.

A BusinessEurope és tagjai – köztük az MGYOSZ – üdvözlöi az EB azon döntését, hogy a késedelmes fizetésekről szóló szabályozást a PA2B tranzakciókra is ki akarják terjeszteni. Ennek oka, hogy itt a business-to-business kapcsolatok esetén tapasztalhatóan is nagyobb a késedelmes fizetés előfordulása, és a fizetés teljesítésének ideje is hosszabb. Az EB javaslatának két fontos eleme a késedelemről eredő költségek és a késedelmi kamat mellett egy kötelező büntetési tétel bevezetése, illetve a fizetési határidők 30, maximum 60 napban való korlátozása.

A BusinessEurope és az Eurocommerce ugyanakkor közös nyilatkozatban utasította el azt a törekvést, hogy a PA2B és B2B kapcsolatok esetén azonos módon

járjanak el, mivel a szereplők közt szignifikáns különbségek vannak, továbbá egy ilyen intézkedés sérti az üzleti szerződéses szabadság és ezzel együtt a szubszidiaritás, illetve az arányosság elvét. Továbbá a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatokban is jelentős versenyhátrányt generál.

A direktíváról az úgynevezett együtt-döntési eljárás keretében döntenek. Jelenleg az Európai Parlamenten (EP) a sor, hogy a módosító indítványokat elkészítsék és megszavazzák a megfelelő bizottságokban, majd pedig a plenáris szavazáson született eredményt eljuttassák az Európai Tanácsnak. A témában az EP három bizottsága érintett. Ezek a bizottságok döntenek az EP által majdan a plenárison jóváhagyandó módosító indítványokról első körben. A tervezettel foglalkozó bizottságok a következők: Ipar, Kutatás és Energiaügyi Bizottság (ITRE); Jogi Ügyek Bizottsága (JURI); Belső Piac és Fogyasztóvédelmi Bizottság (IMCO).

Az ITRE március 18-án szavazott a módosító indítványokról és a szavazás során az egyenlő elbánást elvét támogatták.

A JURI március 23-án szavazott az indítványokról. A JURI egyhangúlag utasította el az egyenlő elbánást javasoló indítványokat. Indoklásában azt írta, hogy az ilyen eljárás egyértelműen sérti a szubszidiaritás és az arányosság elvét,

tehát sérti az elsődleges joganyagokban foglaltakat. A JURI az összes további indítványról az üzleti szféra számára kedvező döntést hozott. A JURI döntésének komoly jelentősége lesz a plenáris szavazás során, mivel egyértelműen rámutat a tervezet kompatibilitásának hiányára. Ennek tükrében az IMCO-ban április 8-ra tervezett szavazást április 23-ig elhalasztották, a tervezett napon pedig vitát rendeztek a módosító indítványokról. Az EPP, az ALDE és a zöldek frakciója jelenleg támogatja az egyenlő elbánás elvét. Barbara Weiler, aki az előző ciklusban a parlamenti jelentést készítette a direktíva-tervezetről, továbbra is kiáll a véleménye mellett, hogy az üzleti élet számára hátrányos egy ilyen, a közszférával azonos elbánásról szóló döntés. Az IMCO elnöke, Malcolm Harbour pedig felhívta a tagok figyelmét az EB hatástanulmányára, melyben szintén károsnak vélik az egyenlő elbánást.

Úgy tűnik, a tagállamok alkotta Európai Tanács sem ért egyet az egyenlő elbánás elvével, érthető módon a tagállamok képviselői a közszférára késedelemért kirótt büntetések elvével sem értenek egyet.

Az EP plenáris ülése júniusban szavaz a tervezetről.

Kostenszky Kálmán szakmai gyakornok

Lehetőségek a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására

A rehabilitáció új rendszerének eredményeként 2009-ben meghaladta a 14 ezret azon rehabilitációs járadékban részesülők száma, akik elhelyezkedését komplex program és támogatási rendszer segíti.

■ 2008. január 1-jével léptek életbe a komplex rehabilitációt és a komplex minősítést megalapozó jogszabályok: a rehabilitációs járadékról szóló törvény; az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet (ORSZI) eljárásának szabályairól, a komplex rehabilitációról, valamint az egészségkárosodott személyek szociális járadékairól szóló kormányrendeletek.

A jogszabályok egy **foglalkoztatás- és rehabilitáció-központú ellátórendszer** működtetését írják elő, alapjaiban megváltoztatva az ORSZI minősítési eljárását, a rehabilitálható személyek ellátását és az új feladatok megvalósításában érintettek körét.

Mindemelllett 2010. január 1-jétől a foglalkozási rehabilitáció elősegítése érdekében jelentősen megemelkedett a rehabilitációs hozzájárulás mértéke (964 500 Ft/fő/év). A foglalkoztatási törvény szerint a 20 fő felett foglalkoztató munkaadó rehabilitációs hozzájárulás megfizetésére köteles, ha az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek aránya nem éri el az 5 százaléket (kötelező foglalkoztatási szint).

A döntés a vállalkozások kezében van, két lehetőség kínálkozik számukra: megfizetik a hozzájárulást, eleget téve a törvény általi kötelezettségnek, ami által nem teljesül az intézkedés igazi célja, a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatási szintjének növekedése, illetve a rehabilitációs hozzájárulásnak megfelelő összeget megváltozott munkaképességű emberek munkába helyezésére fordítja. Így a foglalkoztatás révén változatlan költségek mellett hasznos munkaértékhez jut. Cégének társadalmi megítélését pozitívabbá teheti, marketingcélokra és imázsépítésre is felhasználhatja. A foglalkoztatási kötelezettség teljesítése már havi 60 órás foglalkoztatás révén is biztosítható.

REGIONÁLIS MUNKAÜGYI KÖZPONTOK TÁMOGATÁSI ESZKÖZEI, PROGRAMJAI

A TÁMOP 1.1.1. program „Megváltozott

munkaképességű emberek rehabilitációjának és foglalkoztatásának segítése”

A komplex rehabilitáció során szükséges humánszolgáltatások, a mentori szolgáltatás, a képzések, a bérjellegű támogatások, az önfoglalkoztatás támogatása és a kapcsolódó egyéb támogatások (például: utazási költség) is ezen program segítségével valósulhatnak meg.

A program célja az egészségkárosodással élő, megváltozott munkaképességű személyek és ezen belül kiemelten a rehabilitációs járadékban részesülők számára olyan foglalkozási rehabilitációs szolgáltatások biztosítása, amelyek segítik a korábbi munkahelyre való visszatérést vagy az újbóli elhelyezkedést, valamint a munkáltatók ösztönzése megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatására. A TÁMOP 1.1.1/B pályázat keretében lehetőség van azon munkahelyek fizikai akadálymentesítésére, ahol a TÁMOP 1.1.1. kiemelt projektbe kerülő megváltozott munkaképességű munkavállalót alkalmaznak.

FŐBB TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK KÖRE:

- a foglalkoztatáshoz szükséges eszközök, berendezések beszerzése és átalakítása;
- a foglalkoztatás érdekében a munkahely és munkaeszközök korszerűsítése.

REHABILITÁCIÓS FOGLALKOZTATÁST ELŐSEGÍTŐ BÉRTÁMOGATÁS, REHABILITÁCIÓS KÖLTSÉGTÁMOGATÁS, KÖLTSÉGGOMPENZÁCIÓS TÁMOGATÁS

2006. január 1-jétől hatályba lépett az a rendelet, melynek alapján a bértámogatást akkreditált munkáltatók vehetik igénybe megváltozott munkaképességű munkavállalók munkaviszonyban történő foglalkoztatásához. A támogatást a korábbi, hasonló céllal nyújtható dotáció helyett vezették be. Jogi alapját a 177/2005. (IX. 2.) kormányrendelet és annak végrehajtási szabályait tartalmazó 15/2005. (IX. 2.) FMM-rendelet, valamint az akkreditációról szóló 176/2005. (IX. 2.) kormányrendelet képezi. A támogatás formái: a munkáltatók a költségvetési előirányzatból rehabilitációs költségtámogatás, költségkompensációs támogatás és a rehabilitációs költségvetési bértámogatás jogcímen részesülhetnek támogatásban. A támogatások célja a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítése.

Említésre méltó, hogy 2009-ben országosan közel 29 ezer fő, megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatására került sor rehabilitációs foglalkoztatást elősegítő költségvetési bértámogatás segítségével, illetve munkahelyi segítő foglalkoztatásához nyújtható költségkompensációs támogatással. (A fent nevezett programokról és támogatásokról részletesebb információt a regionális munkaügyi központok illetékes kirendeltségein vagy a www.afsz.hu honlapon kaphat.) A támogatások nyújtása és felhasználása során szem előtt kell tartani, hogy a megváltozott munkaképességű személyek rehabilitációja és a foglalkoztatásuk elősegítése során felmerülő költségeket befektetésként kell kezelni, amely csak akkor térül meg, ha a folyamat végén fogadóképz munkáltató áll. Mindez hatványozottabban igaz a megváltozott munkaképességű személyek által tett erőfeszítésekre a jövőbeni foglalkoztatásuk reményében.

Jogi Lexikon

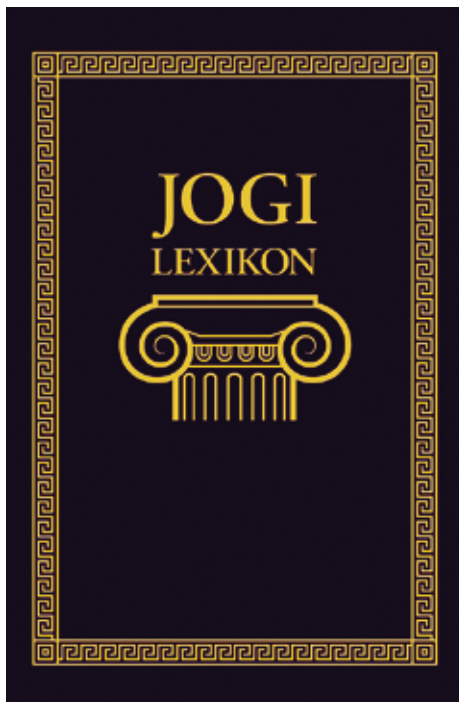
Átdolgozott és bővített kiadás

Complex Kiadó, 2009

■ Ezzel a lexikkal az ismeretek nagyon hasznos és értékes forrásával gyarapodik mindenki, akinek oka, érdeke fűződik ahhoz, hogy tájékozott legyen, vagy legalább tájékozódni tudjon a jogrend világában.

Régi, ma is igaz alapelv, hogy a törvény ismeretének hiánya nem mentesít a következményektől, amelyet annak megszegése idéz ránk. Hasonlóképpen, mindenki csak magára vehet a veszteségeiért, amelyek abból következnek, ha nem ismeri kellőképpen a jogait, vagy nem képes olyan jól kezelni a jog eszközeit, mint a vele szemben álló. Korunkban pedig kivétel nélkül mindannyian a jogrend erőterében élünk, s ennek következményeibe akkor is beleütközünk, ha kellő tudás híján fel sem ismerjük, mivel állunk szemközt. Bármit teszünk, bár hogyan viselkedünk állampolgárként, magánemberként, a közélet és/vagy a gazdaság szereplőjeként, jogszabályok határozzák meg lehetőségeinket, kötelezettségeinket, jogi keretek rendezik egymáshoz és a világhoz fűződő viszonyainkat. Ebből viszont szükségszerűen következik, hogy nekünk jobb, ha ismerjük, értjük ezeket a szabályokat, ha rendelkezünk legalább valamelyes jogi ismeretekkel.

Gyakran súlyos következményekkel járó ostobaság, ha valaki, akinek nincs meg a szóban forgó jogterületen az elégséges tudása, nekiáll jogi ügyletekben barkácsolni anélkül, hogy ehhez szakértői segítséget is igénybe venne. Ám szintúgy különösen veszélyes az is, ha úgy bízza az ügyét jogászra, hogy magának fogalma sincs, az mit és miért tesz az ő nevében és számlájára. Ez olyan kiszolgáltatottságot jelent, amelyet gondolkodó ember, hacsak teheti, nem fogad el. És súlyos hiba azért is, mert így esélye sincs arra, hogy képes legyen követni az ügy alakulását, s szükség szerint akár beavatkozni abba a maga érdekei szerint, akár segíteni a jogászt annak számára optimális viteleiben. E lexikon előző, 1999-ben megje-

lent kiadását a Complex Kiadó jogelőde, a méltán nagynevű Közgazdasági és Jogi Kiadó (akkori nevén a KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó) adta közre. Az volt a szakterület első összegző műve a XX. század fordulóján megjelent Magyar jogi lexikon óta, s benne 175 elméleti és gyakorlati jogász négyéves munkája, kiemelkedő szakmai teljesítménye volt fel.

A jog meghatározó jelentőségű és értékű társadalmi és gazdasági szerepét azonban csakis az biztosíthatja, hogy együtt fejlődik az étellel, a szabályozandó területekkel, és kellőképpen reagál a változásokra, az új fejleményekre. Az előző kiadás létrejötté óta pedig különösen viharos évtizedek teltek el, s Magyarországon és világszerte is olyan jelentős változások történtek, amelyek a jogra és a jogtudományra igencsak hatással voltak, amelyeket a jognak is követnie kellett. A kiadó azt is kiemeli, hogy a tudomány és a technika fejlődése következtében is szinte minden jogágban nagy előrehaladás következett be, sőt újabb jogágak, illetve jogintézmények alakultak ki.

Mindebből következik, hogy a korábbi kiadásához képest e lexikkal is meg kellett újulnia, mint minden hasonló tudástárnak. Az új kiadás ennek megfelelően szolgál rá az átdolgozott és bővített minősítésre. Amint a kiadó összegzi, követi az egyes jogágakban bekövetkezett változásokat, több mint 300 új szócikkkel bővült, a korábbi szócikkeket átdolgozták, bővítették, pontosították. E kiadás előszava azt is kiemeli, hogy az új szócikkeket, a kiemelt és az átdolgozásokat kizárólag az MTA Jogtudományi Intézet kutatói készítették. Tartalmazza további több száz neves magyar és külföldi jogtudós lezárt életművének legfontosabb adatait. Nem hagyható említetlenül azonban, hogy – mint oly gyakran – az iparjogvédelem tekintetében itt is találhatók szakmai hibák, az ezzel kapcsolatos szócikkeket nem mindenben illeti meg a maradéktalan elismerés.

Így állt össze 4300 szócikk egy kötetben, amelyek fogalmi szinten magyarázzák a legkülönbözőbb jogágakba tartozó jogintézményeket utalnak a jogintézmények történelmi gyökereire adatokat közölnek a jog fejlődésének szempontjából meghatározó jelentőségű dokumentumokról nemzetközi dokumentumokat, illetve nemzetközi szervezeteket ismertetnek.

A jó lexikonok természete szerint, a benne lévő szómagyarázatok többet is adnak, mint a fogalmak értelmezését. Gyakorta betekintést engednek a mögöttes összefüggésekbe, abba, hogy hogyan illeszkedik a jog szövetébe a kérdéses fogalom, vagy éppen az ügy, cselekedet, dolog, amelyhez e fogalom kapcsolódik. Egy-egy bővebb szócikk elolvasása révén nemcsak a fogalmat értjük meg, hanem közelebb kerülhetünk a jog szóban forgó területéhez is. Mindezekkel kitűnő, hasznos és érdekes ez a lexikon, jogásznak és mindenki másnak egyaránt (ha nem is mindenben ugyanúgy). Benne különösen nagy koncentrációban és mégis jól áttekinthetően sorakoznak a jogra vonatkozó vagy azzal kapcsolatos információk, és ezzel lehetőséget teremt arra, hogy könnyen és gyorsan, azaz nagyon hatékony módon hozzáférhessünk e nélkülözhetetlen ismeretek nagy köréhez.

Dr. Osman Péter